

N:o 8.

Af herr **Petersson, Lorentz**, angående skrifvelse till Konungen med begäran om vidtagande af åtgärder för afskaffande af världsliga kungörelsens uppläsande i kyrkorna m. m.

I protokoll öfver lagärenden, hållet i Kungl. Maj:ts högsta domstol den 20 mars 1893, förekommer rörande då förelagdt förslag till lag angående kungörelsens uppläsande i kyrkorna bland annat följande utlåtande af justitierådet Hammarskjöld: »lika med justitierådet Afzelius anser jag från kyrklig synpunkt mycket önskvärdt, att det nu brukliga offentliggörandet af kungörelser i kyrka kunde upphöra. Äfven från det borgerliga samhällets synpunkt synes offentliga meddelers offentliggörande i kyrka vara en föga tillfredställande anordning, helst sedan det svenska folket och den svenska kyrkans bekännare icke äro sammanfallande begrepp. Det må väl väcka förundran, att vi, antagligen ensamman bland Europas nationer, ännu så hänga fast vid denna föråldrade anordning, att det lagstadgade kungörelseläsandet i kyrkorna ända in i senaste tider snarare tilltagit än aftagit.» »Men», tillade han, »emedan kungörelseläsandet i så hög grad vuxit samman med våra institutioner, är det svårt att åtminstone med ett slag fullständigt bryta därmed». När så efter 1894 års Riksdags beslut den 1 juni 1894 utkom en ny »lag angående kungörelsens uppläsande i kyrkan», skedde därigenom en begränsning af det omfång, hvori världsliga kungörelser skola uppläsas i kyrka. Men denna begränsning gick dock ej längre, än att, om nu gällande föreskrifter noggrant följdes, understundom timslängt läsande af slika kungörelser hör till prästens åliggande, ett ålig-

gande, som måste anses så mycket orimligare, som detta läsande ofta sker nära nog för tomma väggarna. Frågan om ytterligare åtgärder för en afveckling af det i berörda hänseende rådande missförhållandet har också gång på gång framkommit. Och förlidet års Riksdag fattade i anledning af en af herr G. O. V. Lindgren i Andra Kammaren väckt motion beslut att hos Konungen anhålla om »åtgärders vidtagande för ytterligare inskränkning i det föreskrifna kungörelseuppläsandet från predikstolen». Den motivering, som Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 2, till hvilket motionen hänvisats, förebragte för sitt tillstyrkande af densamma, och i hvilken Första Kammarens tillfälliga utskott n:o 1 instämde, är ganska uttömmande, och ber jag att därtill få hänvisa. Dock synes den mot slutet af denna motivering ånyo påpekade angelägenheten af att »icke i ett slag bringa till stånd en genomgripande förändring» knappast längre böra åberopas. Mig vill det i stället förefalla, som om, innan ett nytt påbud i anledning af förra Riksdagens skrivelse hinner utfärdas, ett beslut om en genomgripande förändring borde fattas och åtgärder för genomförande af en sådan ske i så god tid, att nästa kyrkomöte kan få taga den befattning med ärendet, som det tillkommer.

Jag skall icke vidare uppehålla mig vid de skäl, som tala för en sådan genomgripande förändring, utan i stället fästa mig vid den fordran, som för frågans lösning är oeftergiflig, nämligen att ett tillfredsställande sätt för officiella tillkännagifvanden må kunna utfinnas. Jag kan icke tänka, att någon egentlig tvekan i detta hänseende bör kunna ifrågakomma. Vi lefva ju i skolornas, den allmänna läskunnighetens och tidningsläsandets tidevarf. Då tidningar numera finnas spridda i hvarje hus af vårt land, bör det falla alldeles af sig själf, att man med pressens hjälp bringar allmänheten den kännedom om lagar och författningar, om i lag påbjudna förrättningar och sammanträden, om lagfartsansökningar o. s. v., som behöfver gifvas. Men då måste för det officiella kungörandet genom tidningar sådana former, som praktiskt tillgodose det afsedda ändamålet, lagstadgas, först och främst i den riktningen, att det klart och tydligt bestämmes, hvilka kungörelser skola införas i den för hela riket gemensamma officiella tidningen, hvilka skola få plats i läns- (eller stifts-) tidningar och hvilka skola inflyta i båda dessa slag af tidningar; och vidare så, att ett verkligt tidningsmässigt tillvägagående i fråga om enkelhet och öfverskådlighet — t. ex. genom klara, bestämda rubriker efter innehåll, län och socknar o. s. v. — föreskrifves och alla onödiga upprepningar undvikas. Hvad hindrar t. ex., att alla kungörelser om hvilande lagfart sammanföras under en rubrik med en gemensam hänvisning till det lagrum, som åberopas?

Naturligen skall införande af en sådan ordning, som nu är antydd, medföra åtskilliga kostnader. Men den vidsträckta spridning, som de nämnda tidningarna helt naturligt måste få, borde leda till väsentlig nedsättning både af annons- och prenumerationspris och utgifvandet ändock bli en lönande, eftersökt affär. I afseende på kungörelsernas spridning bör äfven tagas i beräkning, å ena sidan att ortstidningarna för att tjäna allmänhetens och således äfven sitt eget intresse skola vara angelägna att påpeka sådana tillkännagifvanden, som för de särskilda orterna hafva betydelse, och å den andra att anslagstaflor vid sockenstugor eller kommunalrum åtminstone för en del kungörelser kunna anlitas.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag vördsamt anhålla,

att Riksdagen måtte till Kungl. Maj:t ingå med anhållan om åtgärders vidtagande för afskaffande af världsliga kungörelsens uppläsande i kyrkorna och införande af ny, tidsenlig ordning för offentliggörande af allmänna författningar m. m.

Stockholm den 22 jan. 1906.

E. L. Petersson.